

Asia: VN/19961/2023

Suomen yhdenntetyn energia- ja ilmastosuunnitelman (NECP) päivitys

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnonantajan taho

Kaupunki, kunta tai maakunta

Mikäli vastasit "muu taho", voit tarkentaa vastaustasi tässä

-

LAUSUNTO

-

Mikäli vastasit yhtyväs toisen tahon lausuntoon, täsmennä mistä tahosta on kyse

-

1) Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen ja nielujen kasvattaminen (NECP luku 2.1.1 ja 3.1.1)

-

Avoin vastaus kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä ja nielujen kasvattamista koskien

Kasvihuonepäästöjen vähentämiseksi on keskityttävä fossiilisten päästöjen vähentämiseen mm. liikenteessä ja energiantuotannossa. Tavoitteiden saavuttamisessa on olennaista mahdollistaa kaikkien maakuntien potentiaalin hyödyntäminen ja mahdollisuudet osallistua kansallisten tavoitteiden saavuttamiseen.

Liikenteen osalta on huomioitava, että Suomi on harvaan asuttu maa ja auto on monelle ihmiselle välttämätön liikkumisväline nyt ja tulevaisuudessa. Harvaan asutuilla alueilla ei ole realistista puhua toimivasta joukkoliikenteestä ja henkilöautoilusta luopumisesta, vaan päästövähennysratkaisuja on etsittävä alueiden erityispiirteet huomioiden. Sen vuoksi on erityisen tärkeää huomioida fossiilittomien polttoaineiden jakeluverkon (sähkö, kaasu) laajentaminen koko Suomea kattavaksi myös alueilla, joissa ne eivät markkinaehtoisesti toteudu. Lisäksi on tärkeää, että polttoaineiden

hintakehitykseen pyritään vaikuttamaan siten, että vähäpäästöiset polttoaineet ovat jatkossa hinnaltaan kilpailukykyisiä verrattuna fossiilisiin polttoaineisiin.

Erityisen tärkeää on, että mahdollistetaan uusiutuvan energian rakentaminen koko Suomeen. Tällä hetkellä Itä-Suomi on jäänyt kokonaan Fingrid Oyj:n kantaverkon 400 kV yhteyden ulkopuolelle. Nykyisen 110 kV verkon siirtokapasiteetti ei mahdollista suuren mittakaavan sähköntuotanto- tai kulutushankkeiden liittämistä, joita maakuntiin on suunnitteilla. Hankkeiden etenemiseen on vaikuttanut myös muun muassa puolustusvoimien linjaukset aluevalvonnan tarpeista.

Metsien merkitys hiilinieluna on merkittävä, mutta on korostettava, että ilman merkittäviä päästövähennyksiä, fossiilisista raaka-aineista luopumista ja niiden korvaamista uusiutuvilla, ei voida estää eikä edes kovin suuresti hillitä ilmastomuutosta. Metsien hiilinielun kytkeminen kompensoimaan varsinaisten fossiiliperäisten päästöjen kompensointia ei ole poliittisesti järkevää. Uusiutuvien raaka-aineiden kehittäminen korvaamaan fossiilisia on myös merkittävä bio- ja kiertotalouden innovaatio- ja yritystoiminnan ajuri, joka auttaa samalla saavuttamaan hallituksen tavoitteen saada TKI menot 4% BKT:sta.

2) Uusiutuvan energian edistäminen (NECP luku 2.1.2 ja 3.1.2)

-

Avoin vastaus uusiutuvan energian edistämistä koskien

Uusiutuvan energian edistämisessä on huomioitava alueelliset erot (vastaus kohta 1). Mikäli kantaverkon kehittäminen Itä-Suomessa viivästyy, ei maakunnissa suunnitteilla olevia tuulivoima- ja aurinkovoimahankkeita voida toteuttaa. Tämä estää tai viivästyttää myös muiden puhtaan siirtymän hankkeiden toteuttamista ja kehittämistä (mm. metsäteollisuuden prosesseissa syntyvän bioperäisien hiilidioksidin jatkojalostamisen vetytaloudessa).

Liikenteen päästöjen vähentämiseksi on oleellista laajentaa fossiilittomien polttoaineiden jakeluverkon kattamaan koko Suomea. Biokaasu on erityisen tärkeä tavarakuljetusten ja raskaan liikenteen osalta. Lisäksi olisi tärkeää jatkaa liikennesähkön ja – kaasun julkisen jakeluinfraktuurin tuen myöntämistä erityisesti niille alueille, joihin ei ole toteutunut tai ei toteudu markkinaehtoisesti fossiilittomien polttoaineiden jakeluverkkoa. Myös polttoaineiden hintakehitykseen vaikuttaminen olisi oleellista, jotta vähäpäästöisemmät polttoaineet ovat jatkossa kilpailukykyisempiä kuin fossiiliset. (Vastaus kohta 1).

Liikennejärjestelmän kehittämisen osalta on oleellista, että parannustarpeita kohdistetaan Itä- ja Pohjois-Suomeen, joiden alueilla liikkuu merkittävä tonnimäärä elinkeinoelämän kuljetuksia, mm. puukuljetuksia.

3) Energiatohokkuuden edistäminen (NECP luku 2.2 ja 3.2)

-

Avoin vastaus energiatehokkuuden edistämistä koskien

Liikennejärjestelmän energiatehokkuuden parantamiseksi on kohdennettava resursseja Itä- ja Pohjois-Suomen väylien kunnossapitoon, kuten raskaan liikenteen kuljetusreittien siltojen ja teiden kantavuuden ja kunnon parantamiseen, sekä ratahankkeiden (ml. sähköistys) edistämiseen. Tällöin mahdollistetaan raskaan liikenteen mitta- ja massamittojen korottaminen, mikä edelleen edistää vähähiilisyyttä, kun kuljetusten koon kasvaessa liikennesuoritteita voidaan vähentää kustannustehokkaasti. Tavaraliikenteen siirtämisessä tieliikenteestä rautateille on mahdollisuuksia, kun samalla huomioidaan kuljetusketjun toimintavarmuus, ennakoitavuus ja kustannustehokkuus.

Energiatehokkuuden edistämisessä on hyvä tunnistaa mm. datakeskushankkeiden hukkalämmön talteenotto. Sen edistämistä voidaan parantaa kohdentamalla resursseja kehitys- ja investointihankkeisiin sekä kantaverkon kehittämiseen mahdollistamaan uudet konesali-investoinnit.

4) Energiaturvallisuus (NECP luku 2.3 ja 3.3)

-

Avoin vastaus energiaturvallisuutta koskien

Kansallisen energiaturvallisuuden näkökulmasta on tarpeen kiinnittää huomiota sähköverkon kattavuuteen ja huoltovarmuuteen. Mahdollistamalla hajautetun ja paikallisen uusiutuvan energian tuotannon myös Itä-Suomessa, parannetaan kansallisesti puhtaan sähköön omavaraisuutta ja sähkönjakelua. Lisäksi on tarpeen edistää esimerkiksi pienempien biokaasulaitosten investointeja, jotka lisäävät kaasun jakeluinfran kattavuutta tieliikenteessä.

5) Energian sisämarkkinat (NECP luku 2.4 ja 3.4)

-

Avoin vastaus energian sisämarkkinoita koskien

On käynnistettävä pikaisesti 400 kV kantaverkon suunnittelu Itä-Suomeen (ns. Vaaralinja), jotta voidaan turvata yhdenvertaisesti sähkönsiirtokapasiteetti ja liityntämahdollisuudet ja sitä kautta mahdollistaa energiahankkeiden toteuttaminen Itä-Suomessa.

6) Tutkimus, innovointi ja kilpailukyky (NECP luku 2.5 ja 3.5)

-

Avoin vastaus tutkimusta, innovointia ja kilpailukykyä koskien

Metsillä ja metsien tuotteilla on tärkeä rooli fossiilisten raaka-aineiden korvaamisessa, kompensatioissa. Lisäksi Suomessa on vahva metsäalan tutkimus ja osaaminen, mikä lisää mahdollisuutta tehokkaaseen metsänhoitoon ja sitä kautta mm. hiilinielujen vahvistamiseen. Juuri tähän tavoitteeseen metsäala voi parhaiten tuottaa lisäarvoa ilmastonmuutoksen torjumiseksi. Esimerkiksi kansallinen metsästrategia 2035 tavoittelee kasvavaa hyvinvointia metsistä ja metsille. Tämä saavutetaan, kun Suomi on kilpailukykyinen toimintaympäristö uudistuvalla ja vastuullisella metsäalalla. Tämä tukee myös kansallista biotalousstrategiaa, jossa tavoitteena on kaksinkertaistaa biotalouden arvonlisä 2035 mennessä.

Energia- ja ilmastosuunnitelman päämäärät ja tavoitteet eivät voi olla ristiriidassa kansallisten elinkeinostrategioiden, kuten kansallisen metsästrategian ja biotalousstrategian, kanssa.

Avoim vastaus muita kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman osia koskien. Mikäli mahdollista, kerro vastauksessasi mitä suunnitelman lukua vastauksesi koskee

-

Kainuun liitto Kirjaamo
Kainuun liitto - Kainuun liitto/Alueidenkäyttö